באומר עדות שקר העדתי • ושוב החזיר לכאורה משמע (ג) דכי אמר הכי משלם חלקו דל"ל בקש להפסיד ממון חבירו במעותו ולא כראה דהא ליתא מלן דמשלם ממון אלא ל"ל דהזיק במקום פטור עמנו הייתם לכך יש לפרש עדות שקר העדתי ושוב החזיר שכיון דהשתא יש לפרש (ד) כדאמר עדות שקר העדתי סותר עדותו ולא שייכא ביה תורת הזמה כי אם בחבירו ופריך הא כל כמיניה אפי' הוא בעצמו אפי' לידי הזמה דכיון שהגיד שוב איט חוזר ומגיד והוי כלא סתר את דבריו וא"כ הוו שניהם זוממין ומשלמין ממון :

ביצד שמין • אותו זכות שיש לו לבעל בכתובתה דמה שהיא תחתיו יותר מאם גרשה לפי שאתה מוצא אותו יפוי כח שיש לו לבעל במה שהיא תחתיו בב' דרכים האחד אם ימכור לאחר זכות שפיקו שאם מתה יירשנה והשני הוא שפיקה שאם תתאלמן לו תתגרש שהיא תמכר כ' בדמים מועטים ובענין זה יפה כח שזכותו יותר מאם(ה) למכור הוא זכות שפיקו כיצד הרי שהיתה כתובתה ק' מנה אם כח למכור זכות שפיקו יתן לו הלוקח ל' מנה נמצא שזכות הבעל כמה הוא במה שהיא תחתיו עולה לג' מנה בדרך זה וכשהיא מוכרת כתובתה עולה זכותו ס' מנה לפי שאין זכות שפיקה שוה כמו זכות שפיקו חדא שהוא מוחזק ועומד והיא מחסרא גובייתא ועוד שהוא אוכל תמיד פירות הקרקע המיוחד לכתובתה ולא היא ולכך *כשהוא מוכר זכות שפיקו בג' מנה האשה מוכרת זכות שפיקה הן לבעל הן לאחר במ' מנה הרי לך שיקנה מלאתו זכות שפיקה שהרי לא כל הכתובה כל ק' מנה במ' מנה והשתא בדרך זה עולה יפוי כח וזכות הבעל במה שהיא תחתיו לס' מנה כדפירשתי ולכך מבעי ליה כיצד שמין מי אמרינן דשמין לאשה כמה אדם רוצה ליתן ויהיו בידו אלף זוז בין נותנן מבאן ועד ל' יום בין נותנן מבאן ועד עשר שנים : **גמ'** אמר רב יהודה אמר שמואל המלוה את חבירו לעשר שנים שביעית משמטתו ואע"ג

*מאי ניהו דלא עשו מעשה היינו דרבה: אימא "כן אמר ר"נ אמר רב יהודה אמר רב "עד זומם משלם לפי חלקו" מאי 'משלם לפי חלקו' אלימא דהאי משלם פלגא והאי משלם פלגא תנינא דמשלשין בממון ואין משלשין במלקות אלא כגון דאיתזום חד מינייהו דמשלם פלגא דידיה, ומי משלם והא תניא "אין עד זומם משלם ממון עד שיזומו שניהם אמר רבא באומר "עדות שקר (ו) העדתי", כל כמיניה *"כיון שהגיד שוב אינו חוזר ומגיד! אלא באומר "העדנו והזומנו בב"ד פלוני' "כמאן דלא כר"ע דאי כר"ע *"הא אמר אף אינו משלם ע"פ עצמו אלא "באומר "העדנו והזומנו בב"ד פלוני והרייבנו ממון" ס"ד אמינא כיון דלחבריה לא מצי מחייב ליה, אידו נמילא מיחייבגמ"ל: **מתני'** "מעידין אנו את איש פלוני שגירש את אשתו ולא נתן לה כתובתה, והלא בין היום ובין למחר סופו ליתן לה כתובתה, "אומרין כמה אדם רוצה ליתן בכתובתה של זו שאם נתאלמנה או נתגרשה ואם מתה יירשנה בעלה: **גמ'** כיצד שמין? אמר רב חסדא בבעל, רב נתן בר אושעיא אמר באשה, אמר רב פפא "באשה ובכתובתה: **מתני'** "מעידין אנו באיש פלוני שהוא חייב לחבירו אלף זוז על מנת ליתנן לו מכאן ועד עשר שנים, "ואומרים כמה אדם רוצה ליתן ויהיו בידו אלף זוז בין נותנן מבאן ועד ל' יום בין נותנן מבאן ועד עשר שנים : **גמ'** אמר רב יהודה אמר שמואל המלוה את חבירו לעשר שנים שביעית משמטתו ואע"ג

מי אמרינן דשמין לאשה כמה אדם רוצה ליתן בזכות ספיקה דהייט מרבעים וכל השאר דהייט ס' מנה ישלמו שכל השאר (ו) מפסידין אותו בעדותן שמעידין שגירשה שהרי היו מחייבין אותו כל הכתובה וליכא דמתני' משמע הכי דקתני אומדין כמה אדם רוצה ליתן בכתובתה של זו שאם נתאלמנה או נתגרשה ואם מתה יירשנה אלא לאו דמשמע דשמין באשה אלא לגוס באשה לחייב העדים לשלם כל הכתובה מון מזכות ספיקה כדפי' שמא לא היה נפסד בעדותם כולי האי דשמא לא תמכור לו האשה זכות ספיקה ולכך אין לנו לגוס באשה כדפירשתי אלא שמין בבעל כמה יתנו לו בזכות ספיקו אם ימכור בה דהייט ג' מנה וכך ישלמו לו העדים שכך מפסידין אותו ואם נתאלמנה או נתגרשה דמתני' לא לאמיר דשמין באשה דאם לא לגוס באשה אלא לאמר דשמין בבעל אלא ה"ק אומדין כמה אדם רוצה ליתן בכתובה (ז) זו שהיא תוויה בספק שאם תתאלמן או תתגרש תגבה היא ואם מתה יירשנה בעלה ושמין בית דין זכות ספיקו ויתנו לו: **מעידין** אנו באיש פלוני שגירש אשתו וכו' ול"ת ולייחייבו אחר כסות (ושובה) *) דהא מפסידין לאשה וי"ל דמייריי שמעשה ידיה שהן **) כיון דאחר כסות (ושובה) ועוד וי"ל שאומרת גירשתני רעה בו' כן בכאן משלמין לאיש לפי טובת הנאתו בכתובת אשתו והיא תחתיו : כיצד אומדין כמה אדם רוצה ליתן בכתובתה של זו שאם תמות אשה זו בחיי בעלה ויירשנה בעלה יזכה בה הקונה אותה מן הבעל ואם נתאלמנה או נתגרשה תגבה כתובתה ואבדו מעות הקונה ווזר שהיו מפסידין הבעל בעדותן שגירשה והוא שומטו לעשות לבעל . (והלקו

בזה רב חסדא אמר בבעל שמין אומדין כמה אדם רוצה ליתן כדי לקנות מזה שגירש כתובת אשתו לכשתמות והיא תתחיו בענין שגירשו למעלה). ושוטא זו רב חסדא אמר בבעל כלומר אומדין דעת זה הבעל בכמה מן המעות יתרצה זה למכור כתובת אשתו בסיבת הנאה בענין שגירשו למעלה . ורב נתן בר הושעיא אמר בדעת האשה אומדין ושמין בכמה תתרצה אשה זו שתמכור כתובתה בסיבת הנאת כמו שגירשנו למעלה ג) . ורב פפא הוסיף על דברי רב נתן ואמר באשה ובכתובתה הן שמין (ד) נמצא רב נתן ורב פפא חולקין על רב חסדא ורבו עליו : [כלומר מפרים מן הכתב ג' מיעוט ומכ'] : אמר

מאי ניסוי • הא' ממון ביד בעליו דקאמר ר"נ הייט דלא נעשה מעשה שמדיין לא שילם חלק שנמכר דיט לשלם : **משלשין בממון** • אם משלשה עדים הן לא לחבשה משלשין ביניהם בית דין נעשין שליש ביניהן להשוותם בפרעון אינם לפי חלקו לא נמי הא' "משלשין" ליתנא בעלמא הוא מתלקין הפרעון בין שלשתן והוא הדין נמי אם לחבשה הן מרבעין : **כל כמיניה** • בתמיה וכי יכול הוא לחזור בו ויפטר הגדון מלשלם : **אפילו** • אמי ופלוני וחבירו אינו מודה : **ומייבינו ממון** • בב"ד שהזמנו והעמידו הגדון בדין על הזמתו וחייבוהו בב"ד ומהאות שעתה ממונא הוא גבייהו ולזיקה מרגיע לה עלמא שכבר הרגיעוהו אלהים : **כיון דלחבריה לא מצי מחייב ליה** • אינו מלמד על חבירו : **מתני' שגירש אם משמו** • בפניו ביום פלוני וזה אומר לא גרשתי ואינו חייב לה כתובה ונמצאו זוממין בעמוד הייתם : **ולא בין היום כו'** כלומר מה ישלמו אלו אם תאמר כל הכתובה והלא שמא יעמוד לו ויגרשנה היום לו מחר וסופו ליתן לה כתובה ונמצאו שלא היו מפסידין אותו כלום : **אומרין כמה אדם רוצה ליתן בכתובתה של זו** • מקשה שאם נתאלמנה או נתגרשה יטלנה לוקח והאם מתה יירשנה בעלה ויפסיד מעותיו שנתן ובגמ' מפרש מאי קא מחייב להו תנא דמתני' ליתן : **גמ' כיצד שמין** • כלומר מאי קא מחייב להו למיתב דיט לפחות משנתנו לשני לדדים כיצד הרי יש לאיש ולאשה זכות שפיקה כתובה זו היא מלפה שאם ימות לו יגרשנה תגבה את שלה והוא מלפה שאם תמות בחייו יירשנה, יפה כח זכותו מכח זכותה שהוא אוכל פירות הקרקע המיוחד לכתובתה תמיד ולא היא ועוד שהוא מוחזק ועומד והיא מחסרא גובייתא ואם בתו למכור לאחר זו זכות ספיקה וזה זכות ספיקו, שלו נמכר ביותר משלה, ולישנא דמתני' משמע שמשמין זכות ספיקה דקתני 'כמה אדם רוצה ליתן שאם נתאלמנה', והא ליכא למימר שאותן דמים יתנו הזוממין שהרי לא זכות ספיקה בתו להפסידו אלא זכות ספיקו שהיו מחייבין אותו לפרוע מיד, ויש לומר דב"ק שמין זכות ספיקה כמה אדם רוצה ליתן בכובת הגאה שלה ואותו לא ישלמו ישלמו שכל השאר היו מפסידין אותו בעדותם אבל אותן דמים לא היו מפסידין אותו שהרי גם עתה כשהזומו אם היה רוצה ליתן לה הבעל ברצון טובת הגאה זו מו דלמא זכות מתני' דיסיימו ואותן דמים יתנו העדים ולא מחייבין להו כולי אלמי שיתנו 'כל הכתובה מון מטובת הגאתה' דשמא לא היה נפסד בעדותן כל כך שאף עתה כשהן זוממין שמא ימות מחר ותגבה הכל כי היא לא תמכרנה לו בטובת הגאה, אבל טובת הגאתו יתנו לו שכך היו מפסידין אותו שאם לא הזומו היה פורע מיד, עכשיו שהזומו יש לו בה זכות שפיקו בתחלה "ואם נתאלמנה" דמתני' ה"ק אומדין כמה אדם רוצה ליתן בכתובה זו שהיא תוויה בספק שאם נתאלמנה תגבה היא ואם מתה יירשנה בעלה ושמין ב"ד את זכות ספיקו ויתנו לו: **לא מפסדא אמר בבעל.** זכות ספיקו של בעל אומדין כמה אדם רוצה ליתן בו ואותו יתנו הזוממין: **רב נתן אמר באשה** • זכות ספיקה אומדין ואותו לא ישלמו (ולא השאר ישלמו) ומותר גדול ישלמו לו אלא העודף בכתובתה על הדמים הללו אבל לא נכסי מלוג עליה, ואם מת בעל פירות בחייה ומגיע לאותה כמותה אין משלמין, דיסולין לומר אם לא בעדו אלא בעדותן מלאכול פירות הקרקע לאותה כמותה אין משלמין, דיסולין לומר אם לא בעדו אלא בעדותן מלאכול פירות הקרקע לאותה כמותה אין משלמין, ואני יודע שהיו שהן נכסי מלוג, ואני לא יודע שהיו לה נכסי מלוג, ואני לא יודע מה שהן נכסי הבעל לפי מה שהן נכסי הבעל אין אומדין אם אינו מודה לאותה הגאתה לכתובתה בו ישלמו **ולבי מנמנם בה** חדא היכי מחייבין להו זכות ספיקה הלא לא היו מפסידין אותו אלא זכות ספיקו ועוד דהכי מיבעי ליה למתני' רב חסדא אמר בנכסי הבעל ותו היכא דייחד לה שדה לכתובתה מאי טעמא דרב חסדא דפליג: ואע"ג

ד) פי' לא מצינו ל"ה נמור מ"מ מי' לת כסם רבינו ופי' ש"ך סם ס"ק מ' שבתריך בזה. ב) כיצד כו' ג) ע' רש"י ובעיון ערך שמין מ' . ד) דבכי ר"ם לא פירש ר"ם ופי' רש"י ובעל כמאור ורמב"ן תלתמות ובתיהוסיו ובעיון שם ובריטב"א :

ס"ת מסמן ביר בעלים מאי ניהו

נקמן ס.

[חגיגה מז:]

[כתובות יח: ב"ב קמח. סנהדרין מד:]

נעיל כ: נקמן ד:] ב"ק ס.

[ב"ק פט.]

אמאמינה ניתן אחרון אי מאתי אסיריות לבעל:

הגהות הב"ח

(ה) דמותי . ב"ב פירוש דכיון דאמר פכי מייב לשלם מלקו מייבי דנכמי מצ"ם דלא כוס כל פיקר ומד עמס דנקם רב לא דוקא אלא אפי' לא כוס אלא עדות שקר בעדתי . אבל אמר אמר אמר מלקות . ס"ל שקר בעדתי . אבל מלקות דוקא דשד כוס וס"ל לכן שיטת דהא דמיא שיוזמו שאם בקשו לבטל את מכיני דמתני' לא לאמר דשמין בבעל אלא לגוס באשה ולא לגוס באשה אלא לאמר דשמין בבעל ד"ה לא לגוס באשה אלא לאמר דשמין בבעל ד"ה לא לגוס באשה אלא לאמר דשמין בבעל

ד כל הכתובה חוץ מנכסי מלוג ס"ס ס"ק ד' נכסי מלוג

ד כל הכתובה חוץ מנכסי מלוג ס"ס ס"ק ד' נכסי מלוג

עין משפט נר מצוה

א מי"' פ"ג מכל' עדות הלכה ה סמג עשין קפ מוס"ש דיס פי' כמ פסיק ג :

יא ב מי"' פ"ט מס סלי ת סמג עשין קי :

יב ג ד מי"' פכ"ח מס הלכה ח סמג מס מומ"מ פי' לא :

יג ה מי"' מס סלכה ב סמג מס מומ"מ מס :

נוב"א/מהגה

נסיונות לפסיר הא דאמר לה יהודה אמר רב דבר נומא מעלם לכי חלקו

נוב"א

כיצד מעוים הדברים מלשמעת הנידון בענין הלוואה- מאמר אם אותו- מה נכו לכפסידו

נוב"א/מהגה

עדות הדברים מלשמעת הנידון בענין הלוואה- מאמר אם אותו- מה נכו

נוב"א-רב יהודה

הלוואות ובקיאות מאחר שביעית מאמר (יד ד.)

מאמרות על רב יהודה

ב' לשונות בטאמאל בענין הלוה את חבירו לעשר שנים האם שביעית משמטתו

רבינו חננאל

(הגה) [חייבו] לא עשו מעשה ומשלמין : אמר רב יהודה אמר רב עד זומם משלם לפי חלקו. כגון שבא ואמר אנו פלוני ופלוני העדנו והזומנו בבית דינו של פלוני וחייבונו ממון זהו משלם לפי חלקו . מר"א כיון דלחבריה לא מצי מחייב ליה איהו נמי לא משלם קפיל המשלם לפי חלקו . אבל אחר שהעיד אם הזור בו ואמר שקר העדתי לאו כל כמיניה כיון שהגיד שוב אינו חוזר ומגיד . וכי תאי נוגעא לא מ) אביא דאינו משלם על פי עצמו אלא עדותו שהעיד עדות נכונה אם נמצא אחד מן העדים זוממים אינו משלם כלל דתניא לעולם אין משלמין מפני עד שיזומו שניהן . אבל אם הזומו כולן משלמין כל אחד לפי חלקו דתנן משלשין במעות ואין משלשין במכות ג) אבל העידו שהייב מלקות ונמצאו זוממין כל אחד ליקח: כתני' מעידנו אנו איש פלוני שגירש את אשתו ולא נתן לה כתובתה והלא בין היום בין למחר סופו ליתן לה כתובתה אומרין כמה אדם רוצה ליתן בכתובתה של זו שאם נתאלמנה או נתגרשה ואם מתה יירשנה בעלה : כיצד אומרין כמה אדם רוצה ליתן בכתובתה של זו שאם תמות אשה זו בחיי בעלה ויירשנה בעלה יזכה בה הקונה אותה מן הבעל ואם נתאלמנה או נתגרשה תגבה כתובתה ואבדו מעות הקונה ווזר שהיו מפסידין הבעל בעדותן שגירשה והוא שומטו לעשות לבעל . (והלקו

הבעל מה שגירש כתובת אשתו בחיי בעלה ומה שגירשו בעל בעלה ומה שגירשו בעל בעלה ומה שגירשו בעל

איבא דאמרי המלוה חבירו (בסמר) לעשר שנים אין שביעית משמטתו • אומר ר"מ דהלכה כליסגא בתרא דה"נ מתני' מסייע ליה וקשיא לליסגא קמא (מ) ובאחרות הגיה ר"ת *זמן עשר (כסף) כי יצאו ולא במשפט בחלי ימיו יעזבנו:

המוסר שטרותיו לב"ד • פירש הקונטר' דהייט פרוזבול ולא נראה דהא במסכת שביעית (פ"י מ"ב) תני המוסר שטרותיו לב"ד והדר קתני פרוזבול אינו משמטת אלמא תרי מילי נינהו לכך נראה דתרי מילי נינהו ומוסר שטרותיו לב"ד מדאורייתא אינו משמט:

ושמואל אומר אין לו עליו אונאה • וא"ת מי דמי הכא השביעית ודאי עקר אבל התם מי יימר דעקר כדאמרי' בהחב (ב"מ דף מ"ח:) [שמא לא יהא בו אונאה] וי"ל דה"נ מי יימר דעקר שמא יפרע לו קודם:

על מנת שאין בו אונאה הרי יש בו אונאה • פי' הקונטרס על מנת כו' כלומר אני מבטיחך מאונאה שאין בו והרי יש בו אונאה דהויא מקח טעות שכתם (ג) ולא נראה דהיכי מדמה ה"נ על מנת שלא תשמטני שביעית שביעית משמטה והתם לא שייך טעמא דמקח טעות ולכך פי' רש"ס ע"מ שאין בו אונאה משמע שלא יחול איסור לאו דלא הוטו על המקח וע"כ הוא חל שאין יכול לבטל (ג) מאותה אונאה ע"מ שאין לך עלי אונאה כלומר שלא תתבע לי האונאה אלא תמחול לי תנאו קיים וה"נ על מנת שלא תשמטני שביעית כלומר שלא יחול איסור שביעית אם אקח ממך אחר המשמטה שביעית משמטתו והשתא ניחא שהן שוין: אמר

ואע"ג דהשתא לא קרינן ביה לא יגוש סוף אתי לידי לא יגוש מתיב **רב כהנא** אומדים כמה אדם רוצה ליתן ויהיו אלף זוז בידו בין ליתן מכאן ועד ל' יום ובין ליתן מכאן ועד עשר שנים ואי אמרת שביעית משמטתו כולהו נמי בעי שלומי ליה? **אמר רבא** הב"ע במלוה על המשכון ובמוסר שטרותיו לב"ד דתנן *המלוה על המשכון והמוסר שטרותיו לב"ד אין משמיטין **אביי** דאמרי א"ר יהודה אמר **שמואל** המלוה את חבירו לעשר שנים אין שביעית משמטתו ואע"ג דאתי לידי לא יגוש השתא מיהא לא קרינן ביה לא יגוש, אמר רב כהנא אף אנן נמי תנינא אומדין כמה אדם רוצה ליתן ויהיו אלף זוז בידו בין ליתן מכאן ועד ל' יום ובין ליתן מכאן ועד עשר שנים ואי אמרת שביעית משמטתו כולהו נמי בעו שלומי ליה, **אמר רבא** הב"ע במלוה על המשכון ובמוסר שטרותיו לב"ד דתנן המלוה על המשכון והמוסר שטרותיו לב"ד אין משמיטין ואמר **רב יהודה** אמר **שמואל** האומר לחבירו "ע"מ שלא תשמטני שביעית" שביעית משמטת אמא קסבר שמואל מתנה על מה שכתוב בתורה הוא *וכל המתנה על מה שכתוב בתורה תנאו בטל והא איתמר *האומר לחבירו "על מנת שאין לך עלי אונאה" רב אומר יש לו עליו אונאה ושמואל אומר אין לו עליו אונאה? הא איתמר עלה *אמר רב ענן לדידי מפרשא *ליה מינה השמואל לרב מתנה שאין לך עלי אונאה" אין לו עליו אונאה" רב מתנה שאין בו אונאה" הרי יש בו אונאה" רב מתנה "שלא תשמטני בשביעית" אין שביעית משמטתו "רב מתנה שלא תשמטני שביעית" שביעית משמטתו *תנא המלוה את חבירו סתם אינו רשאי לתובעו פחות מל' יום סבר רבה בר בר חנה קמיה דרב למימר ה"מ במלוה בשטר דלא עבד אינש דטרח דכתב שטר בציר מתלתין יומין אבל מלוה על פה לא אמר ליה רב הכי אמר חביבי "אחד המלוה בשטר ואחד המלוה על פה תניא נמי הכי המלוה את חבירו סתם אינו רשאי לתובעו פחות משלשים יום אחד המלוה בשטר ואחד המלוה על פה אמר ליה שמואל לרב מתנה *לא תיתיב *אכרעיך עד דמפרשת לה להא שמעתא-מנא הא מילתא דאמור רבנן המלוה את חבירו סתם אינו רשאי לתובעו פחות מל' יום אחד המלוה בשטר ואחד המלוה על פה א"ל דכתיב °קרבה שנת השבע שנת השמטה ממשמע שנאמר "קרבה שנת השבע" איני יודע שהיא שנת שמטה אלא מה תלמוד לומר "שנת השמטה" לומר לך [*יש] שמטה אחרת שהיא כזו ואיזו, זו המלוה את חבירו סתם שאינו רשאי לתובעו בפחות משלשים יום *דאמר מר שלשים יום בשנה חשוב שנה* *ואמר רב יהודה אמר רב °הפותח בית הצואר בשבת חייב חטאת מתקיף לה רב כהנא וכי מה בין זה למגופת חבית? א"ל זה חבור זה אינו חבור. ואמר רב יהודה אמר רב שלשת לוגין מים שנפל לתוכן קורטוב של יין ומראיהן כמראה יין ונפלו למקוה לא פסלוהו, מתקיף לה רב כהנא וכי מה בין זה למי צבע דתנן *רבי יוסי אומר מי צבע פוסלין את המקוה בשלשה לוגין? א"ל רבא התם מיא דצבעא מקרי רבא חמרא מזיגא מקרי, והתני רבי חייא הורידו את המקוה? אמר רבא לא קשיא הא רבי יוחנן בן נורי הא רבנן דתנן *שלשת לוגין מים*

ואע"ג דהשתא לא קרינן ביה לא יגוש סבר בשביעית לא קרינן ביה לא יגוש שהרי אם בא לגבות, בלא שביעית נמי אינו יכול, לא אמרי': כיון דלא קרינן ביה לא יגוש לא קרינן ביה, שמעון דסוף אתי לידי לא יגוש והכי משמע ביה קרא לא יגוש בומנו אתא לא קרא שמעה קודם לכן:

מוסר שטרותיו לב"ד • הוא פרוזבול שהתקין הלל שכתוב בו "מוסרני לכם פלוני ופלוני הדיינין שבמקום פלוני שכל חוב שיש לי שאגבה כל זמן שאמרלה": **אין משמיטין** • דלא קרינן ביה "לא יגוש" שהרי אינו חובב לגוש: **נדידי מיפרשא לי לו' אין לו עליו אונאה** • שהמתנה על מה שכתוב בתורה תנאו קיים, ואם אמר לו "אין בו אונאה" אין זה מתנה שימחול לו אונאתו אלא הוא התנה עמו שאינו אונאה במכר זה והרי אינו רואים שיש בו אונאה, ובהאי מודה שמואל דיש לו עליו אונאה, ה"ל אם אמר לו (לזה הלוה) "מתנה שלא תשמטני תתא בשביעית" תנאי הוא זה ואע"פ שהתנה על מה שכתוב בתורה תנאו קיים תבא אם אמר לו "מתנה שלא תשמטני שביעית" שביעית משמטת שביעית אינה מסורה בידו להתנות שלא תהא השביעית משמטת, לפיכך אין כאן תנאי: **תכיבי** • תרגום של דודי רבי חייא אחי אביו היה: **שהוא כזו** • שקרויה שנה: **הפותח** • **בית הצואר** • שעשה פה לאוגן חדש: **חייב** • שתיקן כלי, הלי דנקט לה הכא משום דאמר רב יהודה לעיל המלוה את חברו לעשר שנים כו' ואותביה רב כהנא נקט נמי לגולהו הגך מילי דשמעתין דאמריהו רב יהודה ואותביה רב כהנא: **וכי מה בין זה למגופת החבית** • דאמרינן בפרק חבית שנשברה (שבת דף קמו.) דמתיז ראשה בשבת בסיף לפתוח את החבית: **זה** • דבית הצואר היה חיבור הלגר פתח-תיקון חדש בראשה אבל המגופה אע"פ שהיא טוחה על פי החבית בטיט אין זה חיבור והוה לה כפתוחה ועומדת: חסר קורטוב לא גרסינן ברב יהודה: **לא פסלוהו** • זיל בתר חזותא ויין אינו פוסל את המקוה ופסול מקוה במים שאובין מדרבנן הוא: **והתני ר' חייא** • שלשת לוגין מים שנפל לתוכן קורטוב יין ומראיהן כמראה יין ונפלו למקוה: **הורידו את המקוה** • מהכשרו לפסול: **הא ר' יוחנן בן נורי** • רב כרבי יוחנן בן נורי דלחזיל בתר חזותא:

חסר

מגבה

טו ב מיי' סט הל' טו טוש"ע סט סעיף יא:

טז ג מיי' סט הל' ט טוש"ע סט סעיף י:

יז ד מיי' פ"ו מהלכות אישות הלכה ט סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי' לח סעיף ה בהגה"ס:

יח ה מיי' פ"י מהלכות מכירה הל' ג סמג לאוין קט טוש"ע מ"מ סי' רכז סעיף כא:

יט ו מיי' פ"ט מהל' שמיטין הל' י סמג עשין סז טוש"ע מ"מ סי' סז סעיף ט:

כ ז ח מיי' פ"י מהל' מלוה הלכה ה סמג עשין לד טוש"ע מ"מ סי' עב סעיף א:

כא ט מיי' פ"י מהל' שכנים הלכה י סמג לאוין סה טוש"ע מ"מ סי' שיז סעיף ג:

כב י מיי' פ"ז מהל' מקואות הלכה י סמג עשין רמח טוש"ע י"ד סי' לא סעיף כג:

כג כ מיי' סט הל' ח טוש"ע סט סעיף כד וסעיף כה:

גליון רב יהודה אמר שמואל המלוה את חברו לי' שנים אין שביעית משמטת ואע"ג דאחר עשר שנים אתי לידי לא יגוש השתא מיהא לא קרינן ביה לא יגוש. ומסייעא ליה מהא דתנן אומדין כמה אדם רוצה ליתן ויהא בידו אלף זוז בין ליתנם מיכן עד שלשים יום ובין ליתנם מיכן ועד עשר שנים ואי אמרת המלוה לעשר שנים שביעית משמטתו כולהו אלף זוז בעי לשלומי דהא אי אפשר לעשר שנים בלא שמיטה. ודחה ז"ל רבה ואמר מתני' במלוה על המשכון או במוסר שטרותיו לב"ד דכי הא גוונא (המלוה לעשר שנים) אינו משמט דתנן המלוה את חברו על המשכון והמוסר שטרותיו לב"ד אין משמטין. ואמר רב יהודה אמר שמואל המלוה את חברו על מנת שלא תשמטני שביעית כו' ואסיק' אמר רב ענן לדידי מיפרשא לי מינה דמר שמואל על מנת שאין לך עלי אונאה אין לו עליו אונאה על מנת שאין בו אונאה הרי יש בו אונאה. הכא נמי על מנת שלא תשמטני שביעית אין שביעית משמטתו על מנת שאין שביעית משמטתו שביעית שנת השבע איני יודע שהיא שנת השמטה מה ת"ל שנת השמטה אלא יש לך שמטה אחרת שמשמטת כשנת השבע ואינו היא זה המלוה את חברו סתם שאין רשאי לתובעו פחות מל' יום שהן חשובין כשנה דאמר מר שלשים יום בשנה חשובים שנה: אמר רב הפותח בית הצואר בבגד בשבת בשבת חייב חטאת. ואינו דומה למגופת החבית שמותר כי זה חיבור ומגופת החבית אינה חיבור. אמר רב ג' לוגין מים שנפל לתוכן קורטוב יין (ומראיהן) ונפלו למקוה לא פסלוהו. ולא דמו למי צבע דפוסלין בג' לוגין דהתם מיא דצבעא מיקרי והכא חמרא מזיגא מיקרי. איני והתני ר' חייא הורידו את המקוה. כלומר ג' לוגין מים שנפל לתוכן קורטוב יין הורידו את המקוה מהכשירו. ופירק רבא רב דאמר כר' יוחנן בן נורי ור' חייא כרבנן דתנן (במקואות פ"ז מ"ה) ג' לוגין חסר

מגבה

קושיות לרבינו אליעזר ן' יהודה

מגבה

קושי לדברי שמואל דנראה סותרים דברי שמואל דתנא מתנה על מה שכתוב בתורה תנאו בטל

גליון ואע"ג דאתי לידי לא יגוש השתא מיהא לא קרינן ביה לא יגוש. ומסייעא ליה מהא דתנן אומדין כמה אדם רוצה ליתן ויהא בידו אלף זוז בין ליתנם מיכן עד שלשים יום ובין ליתנם מיכן ועד עשר שנים ואי אמרת המלוה לעשר שנים שביעית משמטתו כולהו אלף זוז בעי לשלומי דהא אי אפשר לעשר שנים בלא שמיטה. ודחה ז"ל רבה ואמר מתני' במלוה על המשכון או במוסר שטרותיו לב"ד דכי הא גוונא (המלוה לעשר שנים) אינו משמט דתנן המלוה את חברו על המשכון והמוסר שטרותיו לב"ד אין משמטין. ואמר רב יהודה אמר שמואל המלוה את חברו על מנת שלא תשמטני שביעית כו' ואסיק' אמר רב ענן לדידי מיפרשא לי מינה דמר שמואל על מנת שאין לך עלי אונאה אין לו עליו אונאה על מנת שאין בו אונאה הרי יש בו אונאה. הכא נמי על מנת שלא תשמטני שביעית אין שביעית משמטתו על מנת שאין

גליון הפותח בית הצואר בבגד בשבת

גליון תוספות אינם סותרים זה את זה

חסרה

גליון אמר רב יהודה אמר שמואל המלוה את חברו לי' שנים אין שביעית משמטתו ואע"ג דאחר עשר שנים אתי לידי לא יגוש השתא מיהא לא קרינן ביה לא יגוש. ומסייעא ליה מהא דתנן אומדין כמה אדם רוצה ליתן ויהא בידו אלף זוז בין ליתנם מיכן עד שלשים יום ובין ליתנם מיכן ועד עשר שנים ואי אמרת המלוה לעשר שנים שביעית משמטתו כולהו אלף זוז בעי לשלומי דהא אי אפשר לעשר שנים בלא שמיטה. ודחה ז"ל רבה ואמר מתני' במלוה על המשכון או במוסר שטרותיו לב"ד דכי הא גוונא (המלוה לעשר שנים) אינו משמט דתנן המלוה את חברו על המשכון והמוסר שטרותיו לב"ד אין משמטין. ואמר רב יהודה אמר שמואל המלוה את חברו על מנת שלא תשמטני שביעית כו' ואסיק' אמר רב ענן לדידי מיפרשא לי מינה דמר שמואל על מנת שאין לך עלי אונאה אין לו עליו אונאה על מנת שאין בו אונאה הרי יש בו אונאה. הכא נמי על מנת שלא תשמטני שביעית אין שביעית משמטתו על מנת שאין

גליון תוספות אינם סותרים זה את זה

חסר

ג) לפנינו הגרסא רבא. ד) כ"ה גרסת רבינו וס"ת דעל מנת שלא תשמטני (בנגין הפעיל) שביעית הוא כאילו אמר על מנת שלא תשמיט אתה הלוה את המוח בשביעית. כי שביעית הוא כמו בשביעית בדכתיב והשביעית תשמטנה (שמות כג יא):

ויד א מיי' פ"ט מהל' שמיטין הל' יד סמג עשין קמט טוש"ע מ"מ סי' סז סעיף ב וסעי' יג: [ויותר מבואר בתוס' דב"ב קמה: ד"ה ואין בשביעית כו']

ב"מ נא. כתובות פד.

ס"א לי

[תוספתא דב"מ פרק י]

* אחרי הסוגר"ת הגאון חיבורת. נ"ל דברי הגאון בעל הלכות בתיק הסוגר"ת הגאון בעל הלכות על המאוחר את חבירו סתם דאמר בגמ' פ"א [קידושין לו: וס"ב]

[עמ"ס תוס מיר כד: בד"ה אמר שמואל וכו' סיכום על זה]

גירסת מהר"ם ש"ר י: [נדה מד: מה.]

שבת מח.

מיכונין כט: מקואות פ"ז מ"ג

חולין כו. מקואות פ"ז מ"ה

חסר